

Д-р екон. наук Гринько Т. В., Продащук В. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**КОНКУРЕНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ
ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ**

Конкурентоспроможність підприємства є комплексним показником, що формується під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Ефективна система управління конкурентоспроможністю передбачає створення взаємопов'язаних підсистем, спрямованих на формування стійких конкурентних переваг, адаптацію до змін ринкового середовища та забезпечення довгострокової ефективності господарської діяльності. Процес управління конкурентоспроможністю підприємства включає розробку стратегічних і тактичних рішень, орієнтованих на досягнення оптимального співвідношення між доходами та витратами, що дозволяє досягати стійкого прибутку та перевищувати аналогічні показники конкурентів. Основні підсистеми управління конкурентоспроможністю включають:

- 1) організаційно-управлінську підсистему, яка визначає структуру управління, взаємодію між підрозділами, використання сучасних інформаційних технологій та методів стратегічного планування;
- 2) ринкову підсистему, що включає сегментацію ринку, аналіз конкурентних позицій, визначення унікальних торгових пропозицій та формування бренду;
- 3) фінансово-економічну підсистему, яка охоплює механізми інвестування, оптимізацію витрат, аналіз прибутковості та ефективне використання ресурсів;

4) технологічну підсистему, що відповідає за інноваційний розвиток, впровадження сучасних виробничих технологій, підвищення продуктивності та якості продукції;

5) соціально-екологічну підсистему, орієнтовану на розвиток людського капіталу, КСВ та дотримання екологічних стандартів [1–3].

Комплексний підхід до управління конкурентоспроможністю дозволяє підприємству ефективно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, підвищувати ефективність бізнес-процесів та забезпечувати сталий розвиток у конкурентному середовищі. Конкурентоспроможність підприємства є складним багатофакторним показником, що формується під впливом внутрішніх і зовнішніх умов функціонування. Для ефективного управління нею необхідно створити інтегровану систему заходів, спрямованих на формування конкурентних переваг та адаптацію до змін ринкового середовища.

Управління конкурентоспроможністю передбачає розробку та реалізацію стратегічних і тактичних рішень, спрямованих на оптимізацію витрат і максимізацію прибутковості, що дозволяє підприємству займати вигідні позиції у ринковій конкуренції. В основі цієї системи лежить комплекс підсистем, які взаємодіють між собою (рис. 1).

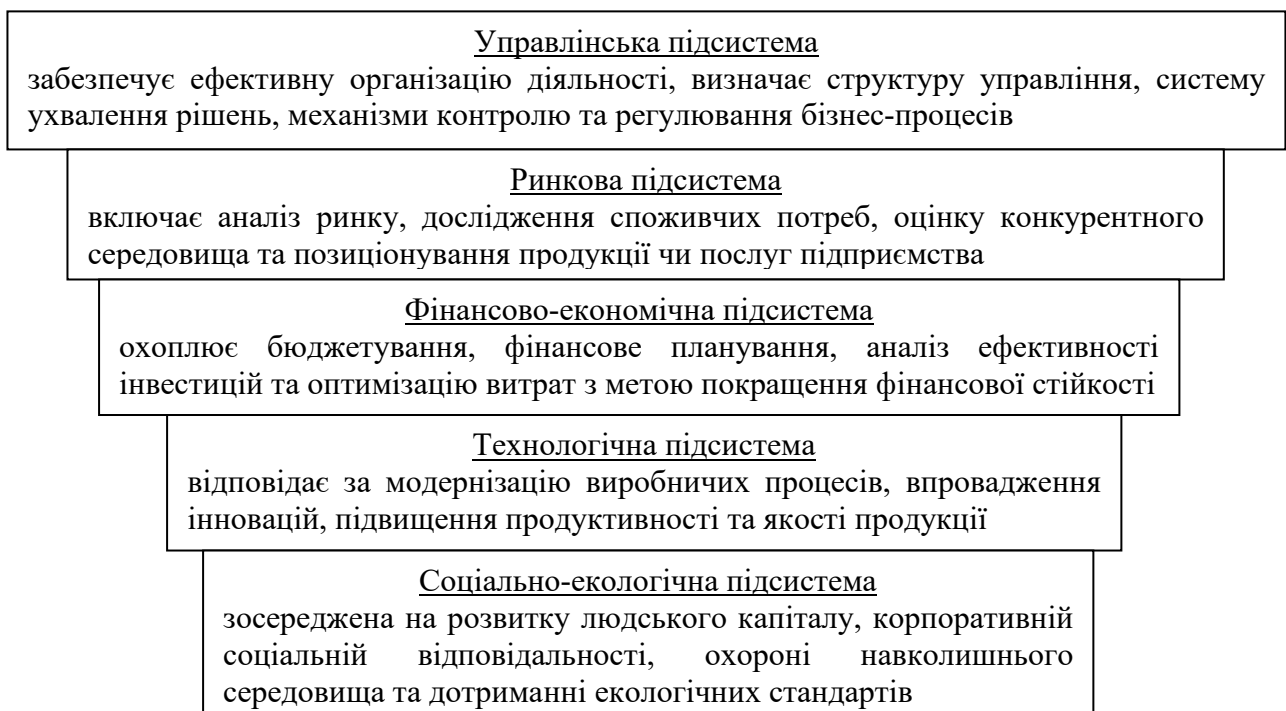

Рис. 1. Комплекс підсистем конкурентоспроможності [1]

Комплексний підхід до управління конкурентоспроможністю дозволяє підприємству не лише зберігати свої ринкові позиції, а й ефективно реагувати на виклики зовнішнього середовища, підвищувати продуктивність і забезпечувати стає економічне зростання. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства є складним процесом, що потребує врахування численних внутрішніх і зовнішніх чинників. Для ефективного управління цим показником необхідно розробити комплексну систему заходів, спрямованих на зміцнення конкурентних переваг, адаптацію до змін ринкового середовища та забезпечення довгострокової стійкості бізнесу.

Система управління конкурентоспроможністю включає стратегічні та тактичні рішення, що дозволяють підприємству ефективно використовувати ресурси, оптимізувати витрати та максимізувати прибутковість.

Синергія цих підсистем дозволяє підприємству не лише зберігати свої ринкові позиції, а й адаптуватися до змін зовнішнього середовища, підвищувати ефективність діяльності та забезпечувати довготривалу конкурентну перевагу.

Список використаних джерел:

1. Ковальов А.І. Аналіз і підготовка управлінських рішень, перетворюючих діяльність підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2020. № 6. С. 11–17.
2. Гринько Т., Вознюк О. Оцінка фінансового потенціалу підприємства-боржника в процедурі банкрутства. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2021. 12 (24). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/600>
3. Гринько Т.В, Гвініашвілі Т.З., Конєв І.Є. Оцінка фінансового потенціалу підприємства в стратегічному управлінні. *Актуальні проблеми економік*. 2023. № 9 (267). С. 40–48.